

BÖLÜM 13

ÇOCUKLARDA GÖZ VE GÖRME MUAYENESİ

Ayşe İdil ÇAKMAK¹
Çiğdem EL²

GİRİŞ

Özellikle hayatın ilk yılları görme gelişimi için önemlidir [1]. Doğduktan sonraki ilk 6 ayda görme keskinliği, akomodasyon ve binoküler görme gibi görme sistemindeki önemli pek çok unsur çok hızlı bir şekilde gelişmektedir. Bu kritik dönemde böyle bir gelişimi engelleyecek herhangi bir rahatsızlık çocuğun hayat boyu sahip olacağı görme üzerinde önemli etkilere neden olur [2].

Ülkemizde çocukluk çağı körlüklerinin yaklaşık %70 oranında engellenebilir olduğu saptanmıştır [3]. Başarılı bir tedaviye ancak soruna erken müdahale edilirse ulaşılabilir. Bu yüzden çocukluk çağı koruyucu ve önleyici göz sağlığı hizmeti ve çalışmaları açısından oldukça önemli bir dönemdir. Aksi takdirde görme problemleri öğrenme zorluklarını ve çocuğun kendinde var olan potansiyelini yeterince kullanamama engelini beraberinde getirir. Öyle ki hayatın geri kalan kısmında görme açısından sağlıklı olmayan bireyler hem kişisel hem de toplumsal açıdan maddi manevi önemli kayıplara neden olabilirler. Bu yüzden bugün önerilen ilki doğumdan sonra yenidoğan döneminde, daha sonra 6 aylık olduktan sonra tüm çocukların düzenli aralıklarla göz muayenesi olmasıdır. Günümüzde artan nüfus ile çocukların sayısı da artmaktadır [2].

Çocukluk çağında görülen göz ve görme ile ilgili problemler de aynı hızda artmakta olup dünyada çocukluk çağında görülen sakatlıklar arasında göz ile ilgili engeller ilk sıralarda yer almaktadır. Bu nedenle son yıllarda çeşitli araştırmalar yapılmakta, çocukların göz ve görme açısından iyi değerlendirilebilmesi için yeni ve uygun klinik değerlendirme teknikleri geliştirilmeye çalışılmaktadır. Özellikle çocukluk çağında sık görülen hastalıkların erken dönemde fark edilmesi ve uygun tedavisinin hemen başlanabilmesi için çeşitli tarama programları yapılmıştır [4]. (Tablo 1)

- 1 Dr. Öğr. Üyesi Ayşe İdil ÇAKMAK, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Göz Hastalıkları AD., idilayse@yahoo.com
- 2 Doç. Dr. Çiğdem EL, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD., cigdem.el@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Cetin E, Yaman A, Berk AT. Etiology of childhood blindness in Izmir, Turkey. *Eur J Ophthalmol*. 2004;14:531-7.
2. Committee on Practice and Ambulatory Medicine, Section on Ophthalmology. American Association of Certified Orthoptists; American Association for Pediatric Ophthalmology and Strabismus; American Academy of Ophthalmology. Eye examination in infants, children, and young adults by pediatricians. *Pediatrics*. 2003;111(4 Pt 1):902-907.
3. Kutluk S. Pediatrik göz gelişimi (Gözün ve görmenin gelişimi) *Türkiye Klinikleri J pediatri Sci* 2005, 1(6):1-9
4. Donahue SP. Screening for Pediatric Ophthalmologic Disorders. Chapter 6. pp 61-70. Editors. Wilson ME, Saunders RA, Trivedi RH. *Pediatric Ophthalmology Current Thought and a Practical Guide*. Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2010
5. Scheiman, M. M., Amos, C. S., Ciner, E. B., Marsh-Tootle, W., Moore, D. B., & Rouse, M. W. (2002). *Optometric clinical practice guidelines: Paediatric eye and vision examination* (2nd Edn). St. Louis, MO: American Optometric Association
6. Swanson J. Eye examination in infants, children, and young adults by pediatricians: AAP Policy Statement. *Ophthalmology* 2003; 110:860-5.
7. Edward DP Kaufman LM. Anatomy, development, and physiology of the visual system. *Pediatr Clin N Am* 2003; 50:1-23
8. Oto S. Çocuklarda görme muayeneleri ve takip. *Türkiye Klinikleri J Pediatri Sci* 2005,1(6): 10-16.
9. Ceyhan D, Yaşar T, Çağlar Çİ. Çocukluk Çağı Görme Kayıpları Azaltılabilir mi? *Turk J Ophtalmol* 2013; 43: 195-201.
10. Wasserman RC, Croft CA, Brotherton SE. Preschool vision screening in pediatric practice: a study from the Pediatric Research in Office Settings (PROS) Network. *Pediatrics*. 1992;89:834-838.
11. American Academy of pediatrics, Committee on Practice and Ambulatory Medicine. Recommendations for preventive pediatric health care. *Pediatrics* 1995; 96: 373-4.
12. American Academy of Ophthalmology Pediatric Ophthalmology/Strabismus Panel. Preferred Practice PatternRGuidelines. Pediatric Eye Evaluations. San Fransisco, CA: American Academy of Ophthalmology; 2007
13. American Academy of Ophthalmology. Amblyopia: Preferred Practice Pattern. San Francisco, CA: American Academy of Ophthalmology; 1997.
14. American Academy of Pediatrics, Section on Ophthalmology. Eye examination and vision screening in infants, children and young adults. *Pediatrcis* 1996; 98:153-8.
15. Brown, A. M. (1990). Development of visual sensitivity to light and color vision in human infants: A critical review. *Vision Research*, 30(8), 1159-1188.
16. Ciner EB, Schmidt PP, Orel-Bixler D, et al. Vision screening of preschool children: evaluating the past, looking toward the future. *Optom Vis Sci*. 1998;75(8):571-58414.
17. Cyert L, Schmidt P, Maguire M, et al. Threshold visual acuity testing of preschool children using the crowded HOTV and Lea Symbols acuity tests. *J AAPOS*. 2003;7(6):396-399.
18. McGraw PV, Winn B. Glasgow Acuity Cards: a new test for the measurement of letter acuity in children. *Ophthalmic Physiol Opt*. 1993 Oct;13(4):400-4. doi: 10.1111/j.1475-1313.1993.tb00499.x. PMID: 8278195.
19. Leone JF, Gole GA, Mitchell P, Kifley A, Pai AS, Rose KA. Visual acuity testability and comparability in Australian preschool children: the Sydney Paediatric Eye Disease Study. *Eye (Lond)*. 2012 Jul;26(7):925-32. doi: 10.1038/eye.2012.60. Epub 2012 Apr 13. PMID: 22498798; PMCID: PMC3396162.
20. Taylor MJ, McCulloch DL. Visual evoked potentials in infants and children. *J Clin Neurophysiol*. 1992 Jul;9(3):357-72. doi: 10.1097/00004691-199207010-00004. PMID: 1517404.
21. Vision Screening for Infants and Children; Policy Statement: A Joint Statement of the American

- Association for Pediatric Ophthalmology and Strabismus and the American Academy of Ophthalmology. 2007.
22. Prager TC, Zou YL, Jensen CL, et al. Evaluation of methods for assessing visual function of infants. J AAPOS 1999; 3:275-82.
 23. Edward, DP & Kaufman, LM 2003, 'Anatomy, development, and physiology of the visual system', Pediatric Clinics of North America, vol. 50, no. 1, pp. 1-23.
 24. Ottar WI, Scott WE, Holgado SI. Photoscreening for amblyogenic factors. J Pediatr Ophthalmol Strabismus. 1995;32:289-295
 25. Hartmann EE, Dobson V, Hainline L, et al. Preschool vision screening;summary of a task force report. Pediatrics. 2000;106:1105-1116
 26. Ergenekon E, Turan O, Ozdek Ş, Hirfanoğlu I, Bozkaya D, Onal E, Turkyılmaz C, Koc E, Atalay Y. Türkiye'de premature retinopatisi sıklığının durumu. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi. 2010;53:4-9.
 27. Simons K. Preschool vision screening: rationale, methodology and outcome. Surv Ophthalmol. 1996;41:3-30
 28. Banks MS, Aslin RN, Letson RD. Sensitive period for the development of human binocular vision. Science 1975;190:675-7.
 29. Kvarnström G, Jakobsson P, Lennerstrand G. Screening for visual and ocular disorders in children, evaluation of the system in Sweden. Acta Paediatr. 1998;87(11):1173-1179.